J. SIMMINGSKÖLD · MINNE ÖFVER G. VON SETH · 1776

EX
L
LIBRIS

MINNE,

ÖFVER

FRAMLEDNE

HANS EXCELLENCE,

HÖGVÅLBORNE HERR GREFVE

GABR. VON SETH,

KONGL. MAJESTÅTS

HÖGSTBETRODDE MAN,

SVEA RIKES RÅD,

RIDDARE OCH COMMENDEUR

AF KONGL. MAJESTÅTS ORDEN.

(Sinnmingsköld, Joh.)

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS ASSESSOREN *JOHAN PFEIFFER*,

1776.

BIBLIOTHEQUE
NOR
SAINTE-GENEVIÈVE

Til Låsaren.

Til efterverlden öfverlämnas dessa Handlingar, rörande en ej mindre uplyst än redelig Råds-Herre.

N:o 1. Är det Tal, som hölts vid Hans Excellences Jordfästning i Vernamo Kyrka i Småland den 5 April 1774. Dess Lik fördes sedan til Byarums Kyrka, at nedsättas i den Graf, som Hans Excellence upbygga låtit, där Han jämte Dess tvånne Fruar hvilar.

N:o 2. Innehåller det Tal, som Hans Excellence, Riks-Rådet, för detta Gouverneuren för Hans Kgl. Höghet, Kron-Prinsen och de Kgl. Arf-Prinsarne, Riddaren, Cancelleren och Commendeuren af alla Kongl. Maj:ts Orden, Högvälborne Herr Grefve CARL FRED. SCHEFFER d. 28 Apr. 1775 uti Kongl. Seraphimer Capitlet hållit. Det Be-

rôm, ſom dåruti gifves framledne Hans Excellence Grefve von Seth år teknadt af dens Hand, ſom nårmaſt kånde Deſs Fôrtjånſter, och ſom uti Rikets ypperſta Åmbete, i ſexton års tid, var åſyna vitne, til den nit fôr Fåderneslandet, ſom uplifvade alla Hans Rådſlag.

N:o 3. År en Sten-Stil, ſom blifvit funnen ibland Salig Hans Excellences, Riks-Rådets, Cancellie-Preſidentens, Ôfverſte-Marſkalkens m. m. Hôgvålb. Herr Grefve Carl Gustaf Tessins efterlåmnade Arbeten. Denne Patriotiſke Råds-Herre tolkar dåruti ſit tånkeſått fôr en Medbroder, hvars klokhet och uprigtighet, i alla tidſkiften, han prôfvat vara lika ofôrånderlige.

Stockh. d. 18 Junii 1776.

N:o 1.

TAL,
Hållit i Vernamo Kyrka,
Den 5 April 1774.

Den ſtunden år inne, fõr hvilken vi ſå långe frugtat. Våre tårar vitna nog om den ſorgeliga pligt, vi nu ſkole upfylla. Årans ſaknad, Fåderneslandets klagan, alla ådle och dygdige Medborgarès beſtõrtning, ſammanſtåmma, fõr at tolka en gemenſam fõrluſt. Under otvungne ſuckar, med rõrda ſinnen, ſkole vi nu betragta dens lefnad, hvars dõd i våra brõſt upvåckt den lifligaſte oro. Den vitnar derom, at gode gerningar åga den ſtõrſta rått til almån võrdnad; och at i alla tider upvåckas enahanda kånſlor fõr den råtta Patriotiſmen, den gamla Redligheten, Flit, Snille och Menniſkio-kårlek.

lek.

lek. En Herre, mera prydd af deſſe egenſkaper, än af höga Titlar, ſkal nu öfverlämnas åt vanſkligheten. Det är för detta Kongl. Maj:ts Högſtbetrodde Man och Råd, ſamt Riddaren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Orden, Högvälborne Herr Grefve GABRIEL VON SETH. Han har med Förtjenſten nalkats Årans trappa, med varſamhet gått upför deſs ſlippriga ſteg, med ſtyrka bibehållit ſig på deſs glatta högd, och änteligen med lugnt ſinne öfvergifvit deſs ljufligheter, blandade med bitterhet och beſvår. Et ſådant Lefnads-lopp komme vi nu at betragta.

Hans Excellence föddes på Kärödh i Bohus Län d. 1 Martii 1690. Deſs Fader var General-Gouvernements-Secreteraren Herr JOHAN VON SETH (*), och Modren Fru MAGDALENA SCHMIDT.

Deſs

(*) Han var en Man af ſtora kunſkaper och nyttjades i vigtiga värf af Högſt-Salig Hans Maj:t Konung CARL den XII, ſom uphögde honom i Adeligt Stånd. Hans Barn voro: RUTGER VON SETH, Capitaine vid Ammiralitetet, född d. 25 Junii 1685, och död utan Barn år 1756, i September. MAGDALENA VON SETH, född 1686 d. 27 Junii, gift med Stads-Architecten i Stockholm och Capitainen Herr JOH. EBERHARD CARLBERG, hon dog utan Barn. HERMAN VON SETH, född d. 29 Julii 1687, Öfver-Inſpector vid Tullarne i Bohus Län. GABRIEL VON SETH, Svea Rikes-Råd. MARIA VON SETH, född d.

Defs upfoftran gaf honom de jämna Seder, det årliga våfende och den outtröttеliga flit, fom fedan beftåndigt följde honom. Hans Fader tilvande honom förft vid fysflor, och inplantade uti den unga Sonens finne de Dygder, fom fedan voro defs ypperfta arf.

Vi hafve derföre dubbelt fkål at välfigna Fadrens minne, då vi uptekna Sonens Förtjenfter. Hans Excellence gladdes fjelf åt denna ömma pligt til fin lefnads flut; och nämnde ej utan den ädlafte rörelfe fine Föräldrars vårdiga omforg för hans väl.

Efter Academifka ftudier antogs han 1709 uti det Kongl. Cancelliet och Krigs-Expedition. Då varande Cancellie-Rådet Herr von Schmedeman förrättade den tiden Stats-Secreterare Åmbetet vid Krigs-ärenderne.

Den oförtrutna arbetfamhet och den fkickelighet, fom då genaft hos honom lyfte, hade fnart kunnat bana honom våg til vidare framfteg vid detta vårk; men den då allmänt hår-

 jan-

4 Junii 1692, gift med Juftitiarien vid Kgl. Ammiralitetet och Juftitiæ-Borgmåftaren i Götheborg Herr A. von Holst. Hon lefver ännu, och gifver åt fin älfkade Broders minne de ömafte tårar. Catharina von Seth, född 1699 d. 12 Maji, gift med Juftitiæ-Borgmåftaren i Götheborg Herr Eric Tellander, och dog 1756.

jande Peften nödgade Regeringen, at tillika med de Kongl. Collegierne flytta ifrån Stockholm; och han tog uppå erhållen kallelfe, vid famma tid, det beflut, at fara til Götheborg, och under defs Faders fjukliga tilftånd, förrätta Gouvernements-Secreterare-Syflan därftådes. Den fkickelighet han vid denna Syfla vifade, lättade ej allenaft Fadrens plågor, utan förvandlade ock defs bekymmer i glädje, då han fåg fin önfkan upfyld, och fann, det Sonens upförande fvarade emot hans hopp. Den mogna infigt, det redeliga förhållande, fom denna tid vid hvarjehanda vigtiga gjöromål ådaga lades, ökade ännu mera vederbörandes til honom fattade förtroende, få at han år 1715 blef til Fålt-Secreterare vid Arméen, fom drogs ihop emot Norrige, i underdånighet föreflagen; och vid Högft-Salig Hans Maj:ts Konung CARL den XII:s öfverkomft til Sverige ånnu famma år, fåfom verkelig Fålt-Secreterare, commenderad vid Vårmelands Arméen, at gå då varande General-Majoren Delvig med fin tjenft tilhanda, vid beredelfen til det då föreftående och mycket hemligt håldne inbrott i Norrige, hvarom någre få Perfoner allenaft hade kundfkap. Han blef ock, fedan Högftb. Konung i Febr. månad följande året ankommit til Carlftad, vidare af Hans Maj:t, fom Defs General-Auditeur nyttjad.

tjad. Hans upförande härvid, förvärfvade honom så mycken nåd, at Konungen d. 1 Martii, som var dagen efter inbrottet i Norrige, och då träffningen vid Lucke-Höland var öfverstånden, låt för honom utfärda Nådig Fullmagt på Fält-Secreterare-Beställningen vid Arméen emot Norrige. Jämte denna sysla, som vid den tiden skulle gifvit flera nog at göra, och som fordrade så mycket arbete, måste han likafullt fortfara uti de til General-Auditeurs-Åmbetet hörande Förrättningar, både med föredragande och expedierande af de från Regiments-Krigs-Rätterne inkomne Criminal-Domar, som ock med Fånge-utväxlings-värket, ej allenast uti Correspondence med Norrske General-Auditeuren, utan ock i åtskillige Conferencers bevistande, såsom Commissarius, hvarvid han altid hade Konungens egen Instruction. Utom detta har han jämväl befordrat Brefväxlingen emellan de fångne Svenske och Norrske Officerare, samt deras Slägtingar, och dragit förforg om deras Penninge-Remissers öfverstyrande.

Sedan Attaquen af Fredricshalls Fästning sistnämnde år för sig gått, har Hans Kgl. Maj:t meddelat honom nådig befallning, at bestyra om den slagne General-Majorens och de öfrige fallne Officerares begrafning. Detta full-

 gjor-

gjordes til Konungens nådiga vålbehag, genom Correſpondence med en bekant Kőpman i Fredricshall, på et őmt och ſorgfålligt vis.

Likaledes och ſom deſs upfőrande vid de őfrige honom anfőrtrodde, ej mindre granlaga och vigtige vårf, å ena ſidan utmårkte deſs halt och ovanlige egenſkaper, főrenade med en ogemen arbets-hog; ſå har det å andra ſidan tilſkyndat honom hos deſs Őfverhet det nådigaſte főrtroende.

Til bevis deraf blef honom ån vidare updragit, at tillika med Fålt-Secreterare-Beſtållningen főrvalta General-Auditeurs tjånſt. Ărendernes myckenhet tiltog dock ſå, at en enda Perſon omőjeligen kunde beſtrida dem. Han fann ſig derfőre nődſakad, at i underdånighet anhålla om endtledigande från den főrra Beſtållningen. Hans Maj:t behagade ock i nåder hårtil bifalla, hvad Juſtitiæ-ſaker angick, men ålade honom derjemte, at fortfara med Fånge-utvåxlings-vårket, och Correſpondencen med Norrſke General-Auditeuren.

Han főlgde hela denna tiden med Konungen, och fick ſåledes főrſőka alla de beſvår, ſom

ſom kriget åtfölja; vandrade med, öfver alla ſkogar och fjäll, vakade och arbetade, tålte köld och hetta med lika nögt ſinne, och hårdades på ſamma ſätt med Soldaten.

Sedan 1716 års Campagne var ſlutad, hade väl han, ſom Fält-Secreterare, bordt följa den då commenderande Fältmarſkalken til Götheborg; men Hans Maj:t, ſom ſå väl kände värdet af deſs inſigter och förſtånd uti vigtigare ämnen, fann bäſt och nyttigaſt, at ännu längre bibehålla honom vid gränſen, för at gå den där commenderande Generalen tilhanda med correſpondencen vid Förſvars-värket, Svineſunds Befäſtning, Place d'Armes, och Hufvud-Magazinets anläggande i Strömſtad, jämte et Krigs-Hoſpitals inrättning vid Gränſen, med hvad mera, ſom fordrades til krigets fortſättande och et almänt inbrots tilredande i Norrige; dels ock, at än vidare underhålla Brefväxlingen med den Norrſke General-Auditeuren.

At han jämväl under ſamma tid beviſtat den ſtarka Attaquen i Strömſtad, då Fienden var i begrep at hindra och förſtöra ofvannämnde anläggningar, bör ſå mycket mera til deſs utmärkta heder nämnas, ſom han på Batteriet i ſvåraſte elden emottagit de Ordres, ſom varit

åmnade at utfårdas til Regementernes fammandragning. Ståndigt ftadd vid Konungens fida, uträttade han til denne fin Monarks höga nöje alla Defs Befallningar.

Som hans högfta åftundan var, at arbeta och gagna; få fick han fullt utrymme, at upfylla denna fin vårdiga förefats. Han var outtröttelig; han vakade lika både nätter och dagar.

Under denna Norrfka Campagne hände det rått ofta, då han fkulle njuta någon liten hvila, at kappan, fom han utbredt under fig i Tältet, var faftfrufen vid jorden. Han kände dock deraf ingen anftöt til fin hälfa: ty han var ovan vid veklighet. Hans förfta beqvåmlighet var, at nitifkt beftrida fina vårf: och då Konungens vilja upfyltes, glömde denne Herre alt det onda han måfte utftå.

Konung CARL XII, fom en tid fkakade fine Grannars Throner, fom altid drog verldens ögon til fig, i hvad lycka, han fig ock befinna kunde, hade den egenfkap, at känna fine Underfåtares halt, at upföka deras vårde, och belöna deras fkickelighet. Von Seth erfor detta, då han tid efter annan hugnades af Hjeltens milda åtanka. Han århöllt, utan all an-

föka-

fökning ifrån defs fida, 1718 Konungens Fullmagt, at vara General-Gouvernements-Secreterare vid det någon tid förut inrättade General-Gouvernementet öfver Väftergöthland, Nerike och Vårmeland, med Götheborgs och Bohus Lån, famt Halland. Flere hinder gjorde fedan, at han ej kom at tilträda verkeliga tjenftgörandet vid denna fysfla, utan blef i det ftället anbefald, at fköta och förvalta de gjöromål, fom åtföljde Krigs-Secreterare-Beftälningen hos högft-Salig Hans Maj:t Konung FREDRIC, fom den tiden varande Generaliffimus, då han ock beviftade famma års Campagne i Norrige, famt til denne Herres fullkomliga nöje tillika förrättade General-Auditeurs-Sysflan vid Fånge-utvåxlings-vårket til Konung CARL XII:tes död.

Vid det tilfället, och då Svenfke Krigsmån begreto fin Anförare, blandade han fine tårar med deras. Han kånde båft Hjeltens tånkefått, och han kånde åfven Fofterbygdens tilftånd (*).

De

(*) Den i få många hånfeenden förtjente Öfverften och Riddaren af Kongl. Svårds-Orden, Herr B. W. CARLBERG har utur defs om den Store Konungens dödsfall upfatte berättelfe, meddelat denna mårkvårdiga Anecdote om falig Hans Excellence: *Så fnart det nu begynte at dagas, gick jag hårifrån til en min befynnerlige vån och gyn*

De ſom vid detta olyckliga tilfälle ſkulle ſtadga framtidens ſällhet, voro ej nog förſigtige.

Grundvalen blef ej ſäker. I ſtället för Frihet, invigdes et Tempel åt Sjelfsvåld. Von Seth var ej ibland deras antal, ſom där offrade. Vån af Sanning, van at lyda Lagen, vördade han Kongligheten, men föraktade Tråldom.

nare, Fält-Secreteraren Gabr. von Seth, *hvars qvarter var icke långt ifrån Hög-Qvarteret. Under vägen til honom, då det var vål updagat, blef jag varſe på min Råck, Gehång och Handſkar mycket blod, ſom där ſatt faſttorkad, och förmodeligen påkommit, då Konungen hvälfde af Båren i mina armar, eller ock då jag med Lif-Kneckten lyfte Konungen af Båren in uti Kammaren. När jag då kom in til Fält-Secreteraren* von Seth, *frågade han mig ſtrax, har du varit i natt uti Approcherne? hvarpå jag ſvarade ja, och gaf korteligen vid handen, hvad ſom paſſerat hade, då han ock fick ſe huru jag med blod var beſudlad. Berättandes för mig, huru ſom han redan i natt varit uti Hög-Qvarteret, at föra Protocollet uti den tilärnade Krigs-Conſeil, men efter Hans Kongl. Höghet Arf-Printſen af Heſſen, ſom bodde tre fjerndels mil från Hög-Qvarteret, på Torpums Herregård, då ånnu intet var ankommen, ſå blef denna Conſeil, til i dag upſkuten. Således hade Fält-Secretairen bråttom at ſkynda ſig dit, hvartil ock Håſten redan ſtod ſadlad vid dörren då jag kom. Jag frågade då ſom haſtigaſt, hvad påfölgd Konungens död kunde hafva, hvartil ſvarades, at det kunde ingen ånnu veta, men man trodde, at vid denna Krigs-Conſeil torde Arméen få befalning, at ſtrax draga ſig tilbakars utur Norrige, ſom ock ſkedde, ty ſamma dag afgick ordres hårom til alla Regimenter.*

dom. I Rikets Sysslor och vid almänna Rikets Möten röjdes hans fordna vana; och det fördelaktiga omdöme, som hans bepröfvade insigter öfver alt vunnit, beredde honom en Nådig åtanka hos Hennes Maj:t Drottning ULRICA ELEONORA. Et hugneligit vedermåle deraf fick han årfara, då Hennes Maj:t år 1719 ej allenast förordnade honom, at vara Krigs-Secreterare vid Hufvud-Arméen, utan äfven låt utfärda för honom Dess Nådiga Fullmagt på General-Gouvernements-Secreterare Beställningen i Riga. Men som genom Nystadska Freden år 1721, både Kriget uphörde och Gouvernementet försvann, så fann han ej för sin vidare lycka någon bättre väg, än at begifva sig uti Kongl. Maj:ts och Riksens Krigs-Collegio, hvaräst han genast blef brukad vid förrättningar af mycken vigt. Det följande året erhöllt han et önskat tilfälle, at ytterligare få använda sig til Fäderneslandets tjenst, då han antogs til Secreterare i den Stora Krigs-Commissionen, hvaruti Placeringen af indragne och ifrån Ryssland hemkomne Officerare förrättades, och om åtskillige angelägne Krigs-Saker öfverlades. Han brukades på lika sätt uti en annan til Artilleriets reglerande utsedd Commission.

I an-

I anledning af desse med de flere af honom förut samlade Förtjänster, täcktes framledne Hans Maj:t Konung FREDRIC, icke långt efter Dess upträde på Thronen, år 1723, ihogkomma honom med Krigs-Commissarie-Beställningen uti Kongl. Krigs-Collegio.

Härigenom yppades et ännu bättre tilfälle, at ådaga lägga och utöfva de grundeliga insigter och den nyttiga kundskap, som han sig förvärfvat uti de stycken, hvilka höra til Krigs-Vetenskapen. Dess upgifne och antagne Plan til en säkrare Förvaltning af de ansenliga Penninge-Summor, som under detta Collegii Disposition årligen anordnades; Dess utarbetade och gillade Förslag til Instruction för Krigs-Casseuren; Dess inrättade nya methode til Extraordinarie Ammunitions- och Fästnings- Byggnads- Stats-Requisitionernes reviderande, samt den af honom lagde grunden til Regementernes Beklädnings- och Utrednings-Persedlars förbättring, så väl som dess i öfrigt visade nit, at i ordning bringa både Indelnings- och i synnerhet Roterings-Vărken vid de General-Mönstringar, hvilka han, som Krigs-Commissarius bevistat, innebära på en gång, vedermälen til dess Lof och Rikets välfärd.

Sedan han nu på et så utmärkt sätt förökat de förra förtjänster, fann Hans Maj:t Sig föranlåten, at 1732 befordra honom til Krigs-Råds-Ämbetet: hvarjemte han tid efter annan blef utsedd til Ledamot uti åtskilliga af Kongl. Maj:t tilförordnade Commissioner, såsom Brand- och Politie-Commissionen, uti den öfver Planernes reglerande til Götheborgs och Bohus Låns, samt Hallands Fästningars i stånd sättande, i Reductions- och Liquidations-Commissionen, så väl som 1740 och 1741 årens Utrednings-Commission. Kongl. Krigs-Collegii Handlingar vitna nog om denne Herres kundskaper och arbetsamhet, samt det förtroende Konungen år 1744 täcktes från början visa, ådaga lägger det värde hans förtjenster medförde. Han blef då utnämnd til Stats-Secreterare vid Krigs-Ärenderne uti Kongl. Maj:ts och Riksens Cancellie.

Detta vigtiga Heders-Ämbete beklädde han så värdigt, at dess namn hos den Svenska Arméen aldrig dör. Ifrån ungdomen van vid de gjöromål, som tilhöra denna Syssla, upfylte han samma Post på et sätt, som gaf åt dess Förtjenster en ny glans och et fördubblat anseende. Härigenom upväktes för honom hos Riksens Ständer en upriktig kärlek, och hos dess Öfverhet den mildaste och bevågnaste åtanka.

Dess

Dess Patriotisme och dess insigter beredde honom således et rum vid Thronen: då han uppå Riksens Stånders underdåniga Förslag af Hans Kongl. Maj:t 1747 kallades til Dess och Riksens Råd. Rådsmantelen kunde aldrig läggas på värdigare Skuldror, och mera kloka Råd kunde aldrig komma från ärligare hjerta. Ovåldig och nitfull, var hans Excellence tillika skarpsynt, men såg altid den rätta sidan. Dess Synprick var allmänt gagn; och kunde han aldrig af egen vinst eller låga affigter ledas ifrån sit föremål. Fosterlandets heder förknippade han med Sit väl; och Medborgares nytta låg honom mer om hjertat, än sin egen. Med rådigt Snille, luttradt vett, bästa välmening och ofärgad ärlighet prydde han Sveriges högsta Ämbete i 19 år. Under denna tid såg han sig äfven af upplyste Regenter ihogkommen: ty 1747 blef han Fri-Herre: 1748, då den uråldriga Seraphimer-Orden åter inrättades, var han en af de förste Riddare: 1762 uphögdes Hans Excellence uti Grefveligt Stånd; och hade således vunnit de högste Äre-Titlar, som Svensk Man pryda kunna.

Under den tid Hans Excellence Råds-Embetet förestod, har han äfven varit Med-Directeur öfver det i Stockholm inrättade Lazarettet

tet ifrån deſs förſta början; och har ſåledes haft en betydande del uti deſs grundläggning och förkofran: et vårk, ſå hedrande månſkligheten, och ſom bevarar ſå många lif, ſomliga dem fattigdomen, andra dem okunnigheten ſpilla ſkulle, kunde aldrig äga vårdigare Styresmån, ån de Herrar (*), ſom åtogo ſig vården af denna Inråttning. Deras ådla tånkeſått och deras ådelmodiga våſenden, voro båſta borgen för de Uſlingars råddning, ſom ägde deras beſkydd.

Sedan Hans Excellence med förſigtighet fört Rikets Roder, och Landet, genom en vis Konungs, med kloka Rådgifvares åtgård, fått behålla ſit fordna anſeende, ſamlades moln, ſom et hiſkeligit ovåder medföra ſkulle; deſs dån omkullſtörte de Såten, ſom voro tildelte förtjånſt, vishet och mandom. Stormen raſade, ſtoft och dam tåkte luften. De förfarne och Redelige Herrar, ſom låttade Kronans börda, betungades med otackſamhet, och de gingo i lugnet. Hans Excellence låmnade år 1766 den Purpur, hvilken han med Nationens bifall och tven-

(*) Jemte Salig Hans Excellence, hade äfven Salig Hans Excellence, Riks-Rådet, Cancellie-Préſidenten, Academie-Cancelleren m. m. Herr Grefve CLAS EKEBLAD vården om detta Vårk.

tvenne Konungars ärkänſla burit, lika ren, ſom då han den emottog. Efter 56 års tjänſtetid, unnades honom den Belöning, at få flytta til de Egendomar, ſom han ej i Rikets tjänſt förvärfvat. Den rätta äran behåller ſtändigt ſit värde, och et godt Samvete tilfredsſtäller altid ſin ägare. En redelig man ler åt alla anfall. Han är ej Träl af Nåd, och föragtar hot. Hans Redlighet är deſs förſvar; och alla afundens ſkott falla utan verkan för den Skölden. Ehuru han döljer ſig, få kännes han af et värdigt Folk. Hans Excellence fick äfven röna detta: ty knappaſt 2:ne år voro förflutne, innan han återkallades til ſit förra rum. Verkeligen förfarne Råds-Herrars åtgärd fordrades, för at åter i ordning ſtälla de allmänna ärenden. Denne Patriotiſke Herre hade viſt åtlydt Konungens Befallning och Rikſens Ständers åſtundan, om ej deſs höga ålder och aftagande krafter hade lagt uppå deſs nit och goda vilja et band, ſom icke ſlitas kunde. Hans Excellence lefde nu de ſenare åren för ſig ſjelf, ſedan han upoffrat den föregående tiden åt det Almänna.

Jämte Styrelſen af ſin vidſträckta Hushållning, delade han ſin tid emellan uptäkter och Rön i Naturen, ſamt Reflexioner öfver fordna och närvarande tider. Den anſenliga Samling

af

af Handſkrifter, ſom han efter ſig lemnat, vitnar nog om det ſenare; och Kgl. Vetenſkaps-Academien har införlifvat ibland ſine Handlingar en del af de förra. Som en vederqveckelſe på ſin ålder räknade han den ſtund, då han fick et Nådigt Beſök af vår nu Regerande Allernådigſte Konung, och Hans Kongl. Höghet, Hertigen af Öſtergöthland, Prints FREDRIC ADOLPH. En tid efteråt hugnades han åfven med Hans Kongl. Höghets, Hertigen af Södermanland, Prints CARLS Beſök: få at han hos ſig fått ſkåda alt det, ſom nu utgjör Sveriges glädje och förtröſtan.

Hans Excellence delade en lycklig lefnad i 2:ne Ågtenſkap. Deſs förra Fru, Vålborna Fru G. E. Gripenstedt, låmnade honom, til Panter af ſin kärlek, en Dotter och 3:ne Söner: af hvilka Dottren, Högvålborna Fru Grefvinnan, Ulrlca von Seth, Préſidentens uti Kgl. Götha Hof-Rått och Commendeuren af Kongl. Nordſtjerne-Orden, Högvålborne Herr Baron Arvid Silfverschölds Högtälſkeliga Hus-Fru, och en Son, Kongl. Kammar-Herren, Archivarien af Kongl. Maj:ts Orden, och Riddaren af Kongl. Nordſtjerne-Orden, Högvälborne Herr Grefve Johan Gabriel von Seth, nu beklaga förluſten af en mild Fader. Tvenne Söner,

Öfverſten och Riddaren af Kongl. Svårds-Orden, Högvålborne Herr Grefve THOMAS VON SETH, ſamt Capitainen och Riddaren af ſamma Kongl. Orden, Högvålborne Herr Grefve FREDRIC VON SETH, hafva redan lämnat det förgängeliga.

I ſenare Ägtenſkapet var Hans Excellence gift med Högvålborne Fru Grefvinnan ANNA MARGARETHA VON SETH, född Friherrinna LILJECREUTZ, dock utan at med henne äga några Lifs-Arfvingar. Tvånne år äro nyſs förbigångne, ſedan Hans Excellence måſte ſakna en Maka, hvars ömhet hade ſit egit vårde, och hvars minne vid detta tilfället ej bör uprepas. Den nu varande bedröfvelſen är nog.

Hans Excellence ſåg Barnabarns-Barn (*), och hade den belöning, at ſe ſine fotſpår följas af deſs Efterkommande. Hans valſpråk: *Secundis Adverſisque Rectus*: var den båſta beſkrifning på deſs Caractere. Han var altid lika jämn: Han ſyntes aldrig modfäld, ty han

(*) Herr JONAS ALSTRÖMER, Son af Commerce-Rådet och Riddaren af Kongl. Vaſa-Orden, Herr PATRICK ALSTÖMER och Fru Fri-Herrinnan C. M. SILFVERSKÖLD, ſom gifver alt hopp, at följa de Efterdömen han äger, både uti ſin Fåderne och Möderne ſlägt.

han behöfde ej blygas för brott: Han uphäfdes ej vid Lyckans gunst, ty han var mogen i sina tankar. Han sökte aldrig hvarken lönligen ellen uppenbarligen at fälla någon; och vid Belöningars tilstyrkande, kände han ej Slägt, ej vän, men endast skickelighet. Han hatade smicker; log åt ilskan, och hade ej andra ovänner än Fäderneslandets. Han öfverlefde tre Regerings-sätt; och välsignade det sidsta. Hans Excellence tjänte i 4, men lefde i 6 Regenters tid. Han gick den Konung glad til mötes, som nu uplifvar de fordne GUSTAVERS minne. Med upmärksamma ögon följde Han Prinsens snabba lopp: med förtjusning och förundran vördade han Dess Spira. De siste Suckar, som gingo utur dess bröst, voro trogne önskningar för Konung GUSTAF och Fädernes-Landet.

Det Trädet, som gifvit skygd åt så många andra, som prydt sin nägd, och med sin skugga glädt den trötta Vandringsmannen, sen det kastat sina Frön, länge uthärdat köldens och vårmans anfall, och varat sin af Naturen bestämda tid, mister sin fägring, släpper sina löf, tager af, förvissnar, och är sluteligen ej mera til.

Menniſkan, ſedan hon fullbordat ſin vådjoban, har lika öde.

De ſom upfyllt verlden med rygtet om deras gjärningar; de ſom tilſkapat Rikens tilſtånd; de ſtörſte Härjare och Menniſko-Slägtets ädlaſte välgörare, Konungen och Tiggaren hafva lika lott. Den Herre, ſom vi nu begråta, beſannade detta. Det föreföll honom ej derföre ovant, om deſs ſiſta år åtföljdes af ålderdoms krämpor. Han kände Naturens ſkick, och viſſte at med glädje vänta ſin förloſsning. Sedan Dagakarlen ſläpat under arbetets tyngd, är hvilan ſöt, och då vi länge ſuckat under lifvets börda, blir vår förvandling ljuflig.

Sedan Hans Excellence hela vintern varit Sängliggande, ſlutade en ſtilla död den mäſt ärefulla lefnad, då denne om Foſterlandet högt förtjänte Herre på Hörle Bruk den 13 ſiſtledne Martii afled. Ömhet och Tackſamhet tilſlöto Deſs ögon, ſom nu mera ej ſkymmas. Den eviga klarheten omgifver deſs Anda; men hans Bild har beſtändigt et af de främſta rum bland deras, ſom prydt menſkligheten, hedrat ſit tidehvarf och beredt Efterkommandes väl. Sanningen ſkal altid glädas åt deſs beröm; hon ſkal ſjelf ſtälla hans Bedrifter i ſin dag. De tilkom-

kommande Slågter ſkola vid hennes röſt påminnas om ſin ſkyldighet, och friſka Lagrar ſkola ſtåndigt omgifva Hans Excellences Minnes-Vård. På den ſkal Årligheten och Klokheten riſta Förtjänſtens Runor. De förbigående Vandrings-Mån ſkola hårvid uplifvas, til at idka Dygden, at högakta Vishet och Medborgerlighet; med et ord: at vörda Riks-Rådets Grefve von Seths hughomſt: I et halft Hundradetal har Sverige rönt deſs omſorg och vård; men i alla tillkommande Secler ſkal det priſa Hans Excellences lof, och uphöja vårdet af den driftigaſte Råds-Herre, Ådlaſte Medborgare och upriktigaſte Menniſko-Vån.

*** *** ***

Då Du ej mer Ditt Loford hör,
Kan Sanning tryggt den frihet åga,
At om Din rena Vandel ſåga
Alt hvad Förtjånſters Loford gör.
De, ſom af ſmickrets anda lifvas,
Vid denna Vård ej kunna trifvas;

Men Årlighetens Höga Röst,

Som altid hedrat Aristider,

Berömma skal til sista tider,

Ditt Namn, som varit hennes tröst.

N:o 2.

N:o 2.

TAL,

Hållit d. 28 Apr. 1775 uti Kgl. Seraphimer-Capitlet, af Hans Exc. Riks-Rådet. m. m. Herr Grefve C. F. SCHEFFER, då Herrar Rikfens Råd, Friherre RIBBING och Gr. SINCLAIRE blefvo dubbade til Seraphimer-Riddare; dårtil utnåmde efter Hans Durchl. Prinfen af Holften-Gottorp WILH. AUGUST och Riks-Rådet Herr Grefve VON SETH.

En plågfed, fom i fórtråffelig måtto fkiljer detta Samfund ifrån alla andra af famma art, bjuder åter i dag

Kongl. Maj:t, at föra Eder til minnes åtankan af tvenne hånryckte Riddare; af hvilka den ene vid deſs förſta inträde på Årans ban, den andre efter fullåndat lopp och mått af år, ſine rum ibland eder öpne låmnat. Begge hafva dem med utmärkt Heder upfylt; den förre genom en hög födſel, och åran, at vara med ſjelfva vårt Konunga-Hus befryndad; genom böjelſer ſom en ſådan börd värdige voro; och genom en lika ſå berömlig, ſom ſålſynt trångtan efter Kundſkaper, den der ock, genom Förſynens ſkickelſe, borde ſtörta honom i deſs Graf (*). Den ſenare, ſom under Sex Svea Regenter fört den årofullaſte vandel; upſtigit ifrån de nederſta Åmbeten til den högſta Rikets Värdighet, ſtådſe högt agtad för Snille, Nit och en obefläckad Dygd; ſom

(*) Prinſen af Holſten, föll ned ur en maſt och drunknade, då han på et Ryſkt Örlogs-Skepp ſökte inhämta Krigs-Vetenſkapen til ſjös, d. 14 Jul. 1774.

ſom känt, det oinſkränkta Enväldets tyngd, och det laglöſa Mångväldets raſeri; förtjenar ännu, at ihogkommas för deſs ſtåndagtighet under et oväntat lidande, och för den undransvärde frimodighet, hvarmed han, i ſjelfve Rikets Handlingar, teknade desſe märkelige ord: *Under Deſpotiſmen har jag njutit idel råttviſa; under Friheten upoffras jag åt godtycko och våld!* Det Högſta Våſendet unnade honom änteligen den hugnaden, at ſe ſjelfsväldet banlyſt, och et lagligit Regemente på deſs fall upråttat. Han välſignade då Konungen, ropade til alla Konungars Konung, at få fara i fred: och han bönhördes.

Denne ſaknad erſätter Kongl. Maj:t i dag med ſådane Män, ſom länge i Rikets angelägnaſte vårf pröfvade blifvit: Män, ſom i hög grad förena alla Ridderlige Egenſkaper, lyſande Börd, Tapperhet, Ädelmod, Manlige Bedrifter i Fält, mogne och nitiſke Anſlag vid Råds-Bordet; Män, ſom änteligen äga,

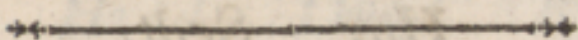
och det med hvarannan gemenſamt, at Begge inom Konungens Hof hafva varit med det ypperſta förtroende hugnade; endaſt deruti ſkilde, at den ene får dageligen utöfva deſs vigtiga Kall under Konungens egne ögon, medan den andre, i en aflägſen, dock dyrbar, Rikets Beſittning, med drift och inſigt förer ſin Konungs bud och befallningar, och gjör Kongl. Maj:ts dyra Namn af lycklige Underſåtare vördat och älſkat.

N:o 3.

N:o 3.

STEN-STIL,

Af

Framledne Hans Excellence

Riks-Rådet m. m. Herr Grefve

CARL GUSTAF TESSIN.

* * *

Jag.

Har. Mycket. Sedt.

Ty. Jag. Är. Åldrig. Vorden.

Jag.

Har. Sedt.

Lyc-

Lyckan. Reſa. Moln-Stoder.

Som.

Haſtigare. Svunnit.

Än. De. Sammanångat.

Jag.

Har. Sedt.

Äregirugheten. Glindra.

Som. Et. Tindrande. Sken.

Och. Förgås. Såſom. En. Blixt.

Jag.

Har. Sedt.

Rikedomar. Bygga. Hus.

Och. Grundlågga. Ätt.

Gullet. Smålte.

Huſet. Föll. Och. Ätten. Slåcknade.

Jag.

Har. Sedt.

Högmod. Tråtſa. Luften.

Som. Högſta. Fjåll.

Men.

Men. Af. Haſtig. Ilning.
Strös. Som. Flygſand.
Jag.
Har. Sedt.
Dygden. Grundlägga. Sitt. Minne.
Men. Hvad. Dygd. Bygde.
Nedref. Afunden.
I. Löndom.
Jag.
Har. Sedt.
Förtonad. Fräckhet.
Ock.
Dyrkas. I. Årans. Tempel.
Larfven. Slets. Af.
Och. Spöket. Förſvann.
Jag.
Har. Sedt.
Smickran. Smida. Beröm. Åt. Laſter.
Järnet. Var. Kallbräckt.
Och. Stod. Ej. Emot. Tidens. Roſt.
Jag.

Jag.

Har. Sedt.

Skenhelighet. Gå. Innom. Trőſkelen.

Af. HERRANS. *Gårdar.*

Och.

Dådandrifvas.

Af. Hans. Muns. Anda.

Men.

Hvad. Jag. *Aldrig. Sedt.*

Åer.

En. Af. GUD. *Főrlåten.*

Råttfårdig. Man.

Sådan. Var.

Riks-Rådet. Grefve. SETH.

HERRANS. *Hand.*

Skyddade. Honom. I. Fara.

HERRANS. *Hand.*

Satte. Honom.

Der. Heders. Mån. Sitta.

HER-

HERRANS. Hand.

Styrckte.

Deſs. Åttatio. Åra Ålder.

HERRANS. Hand.

Vårdade. Deſs. Dödsſång.

HERRANS. Hand.

Skall. Dödsfångſlet. Bryta.

Gack. Chriſten.

Lef. Som. Han. Lefvat. Har.

5

Gunnar W. Lundberg
— Uppsala 1924 —

Gunnar W. Lundberg
—Upsala—

